

Várunk rejtett kertje

A magyar szakkönyvtári rendszer jelen- és jövőképvezérlése

Rózsa Dávid
Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár

Magyar Könyvtárosok Egyesülete 50. Vándorgyűlése
Jogi Szekció
Keszthely, 2018. július 5.

A régi rend és a trendek

- a szakkönyvtárak a XVIII. század termékei → tömeges elterjedésük az ipari forradalom és az egyre növekvő tudományos termelés eredménye
- 1909: Nemzetközi Szakkönyvtári Szövetség (Special Libraries Association) → „a szakkönyvtárak évszázada”
- hagyományos feladatok és új kihívások, szuperképesség-katalógusok

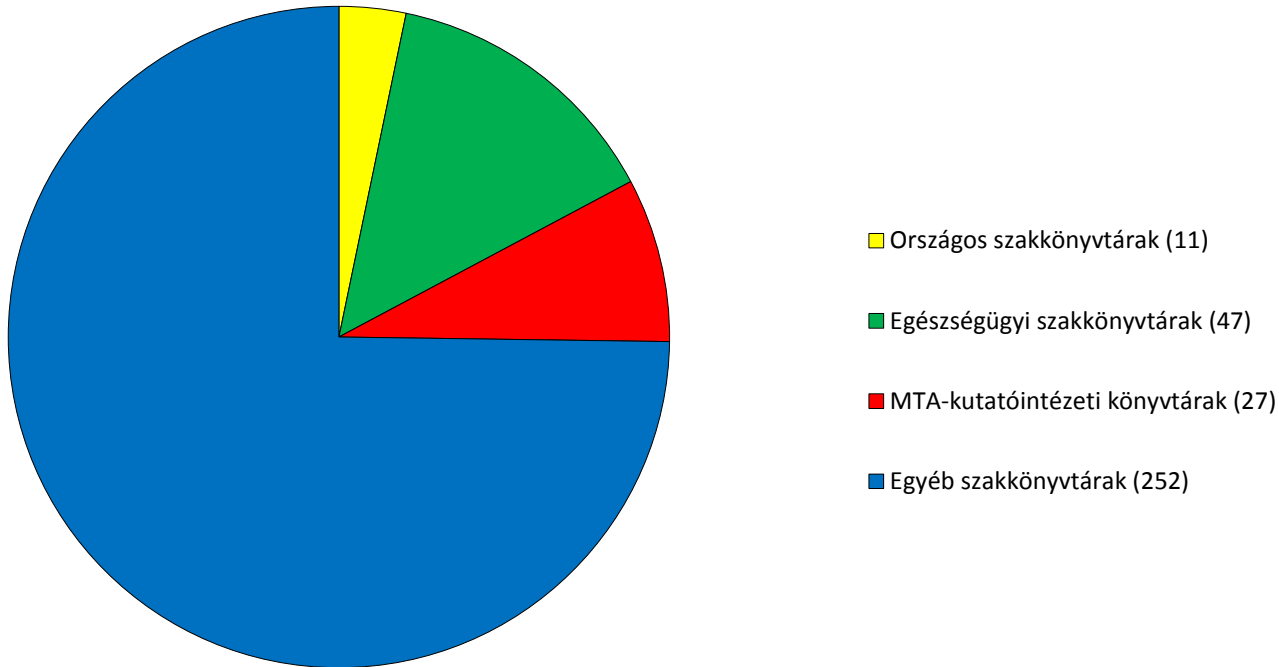
- XVIII. századi kezdetek → lassú fejlődés → új lendület a dualizmus korában, továbbfejlődés a két világháború között
- a II. világháború után: dokumentációs központok, hálózatosodás, ugrásszerűen megnő a vállalati (műszaki) könyvtárak száma
- Horváth Tibor, 1989: gyűjtőköri anomáliák, erőltetett hálózati eszme, avítt központi szolgáltatások

Ezredfordulós számsorok

- 1990–2016: a szakkönyvtári szolgáltató helyek száma 3171-ről 802-re csökken
- 2001–2010: míg a főfoglalkozású könyvtárosok száma országosan 18%-kal, a nemzeti és az országos szakkönyvtárakban 14%-kal, az egyéb szak- és munkahelyi könyvtárakban 10%-kal csökken
- kelet-közép-európai párhuzamok

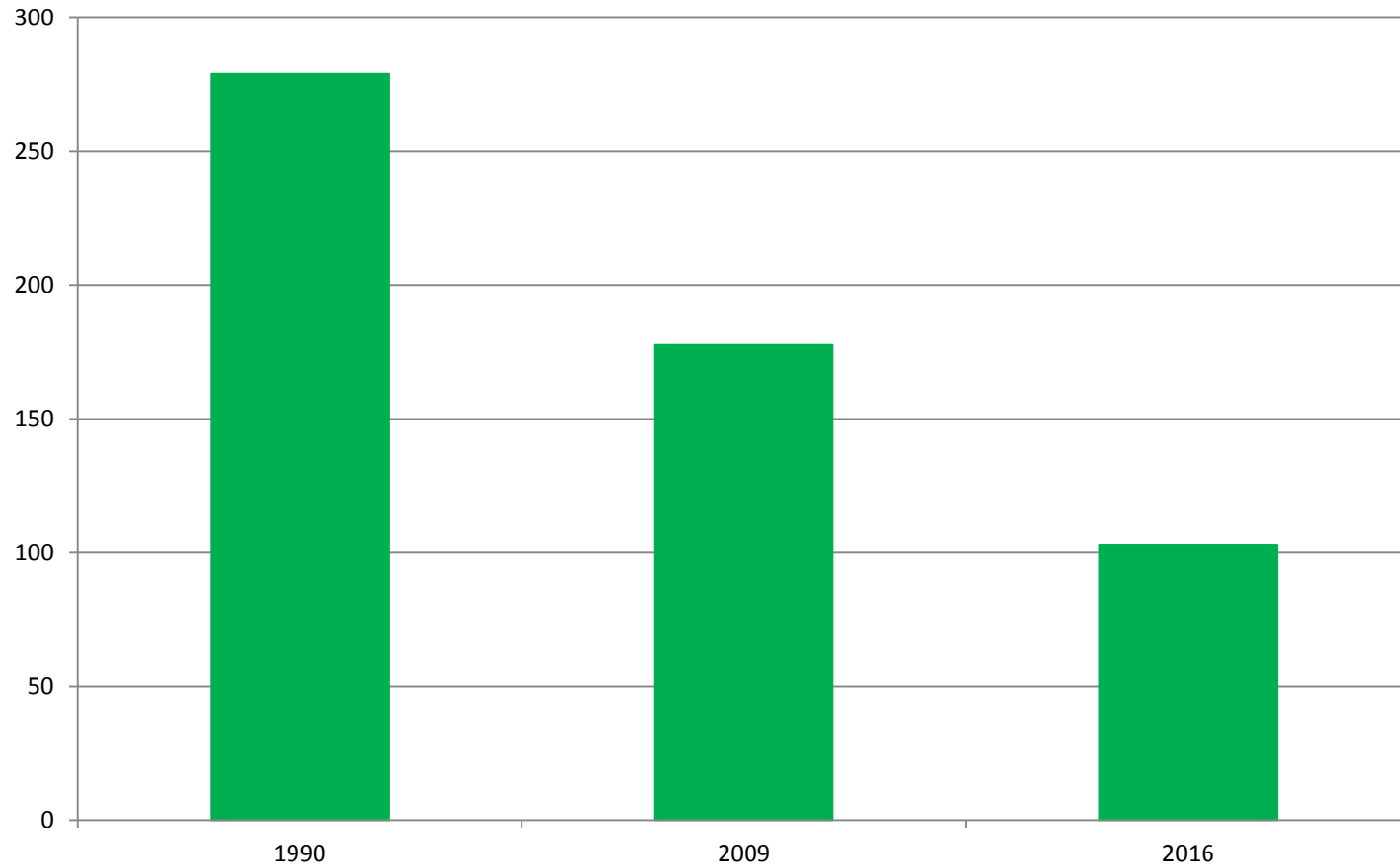
Szakkönyvtártípusok

- a felsőoktatási könyvtárak nélkül 337 működő szakkönyvtár, ezek közel fele a fővárosban

- az országos szakkönyvtárak körét az 1997. évi CXL. törvény 3. számú melléklete nevesíti
- alap- és kiemelt feladataikat az Emmi 30/2014. (IV. 10.) rendelete szabályozza
- 379/2017. (XII. 11.) kormányrendelet a nyilvános könyvtárak jegyzékének vezetéséről

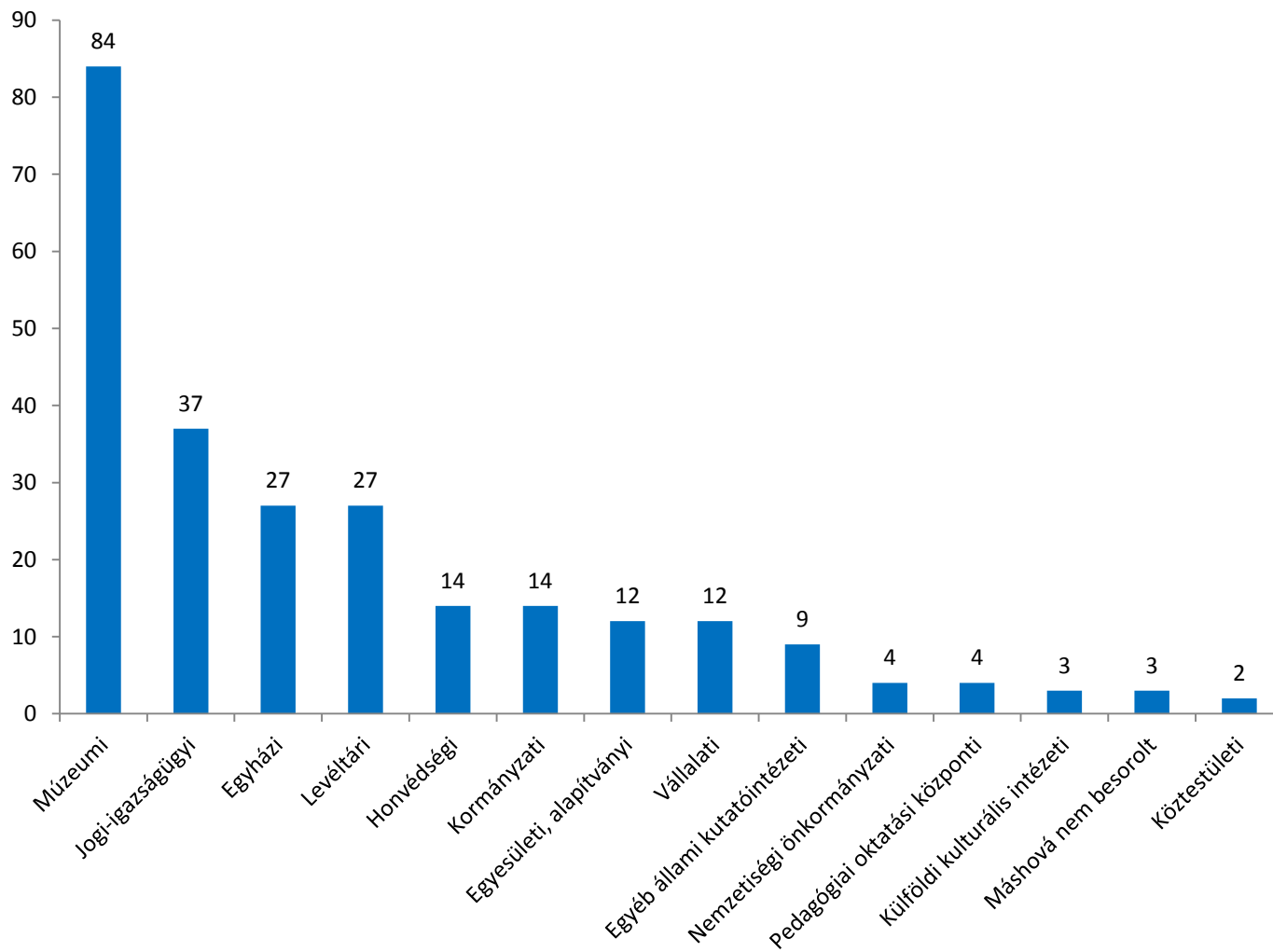
Az egészségügyi szakkönyvtárak száma 1990 után

- 33 gyűjtemény, 26 aktív könyvtár (4 kutatóintézeti, 22 kutatóközponti)
- a könyvállomány kétharmada a bölcsészet- és a társadalomtudományi könyvtárakban
- három könyvtári szoftver a 2011-es hét helyett
- könyvtárosstátuszok csökkenése, könyvtárosfeladatok intézeten belüli „kiszervezése”

„Egyéb” szakkönyvtárak

Köszönöm a figyelmet!

Rózsa Dávid

david.rozsa@ksh.hu